

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Fő-piacz, Simonffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A király.

Debreczen, február 21.

Magyarország ezredéves fennállásának megünnepléséhez napról-napra közelebb jutunk, s ma holnap itt lesz azon szép és dicső nap a melyen az ország lakossága a hirneves halmon belől, a négy folyam partján, az egész világ előtt manifesztálni fogja azon anyagi és szellemi erőket, melyeknek birtokában megvolt és megvan; közel az idő, a midőn letni fogja a külföld az egész őserőt, azon minden részében magyar motimuvokat, melyeknek legszebb tulajdonsága az, hogy magyar, és hogy az is akar maradni, örökkön, örökké.

Ezen ezred éves ünnepély megfogja győzni a külföldet arról, hogy e hazában minden megvan, a mivel egy művelt nemzetnek birnia kell; ki fog tűnni hogy e hazában az ősi műveltség, a kor ki általmaihoz képest, más államok műveltségével nem csak hogy lépést tartott, de sőt azokat sok tekintetben megelőzte, föltűmulta.

Ki fog tűnni az is, hogy míg más európai államok a tudomány s általában a közművelődés útján zavartalanul, békességben haladhattak, addig szeretett hazánk a török és tatár hordákkal ált folytonos harcban, hazánk volt ezen vad népek előbástyája — Európa őrtállója; s daczára a századokon keresztül tartott élethalál harcban, azt tapasztaljuk, hogy míg más európai államok lakossága, legnagyobb részben csak is saját hazai nyelvét birja és használja, addig ezen nemzet fiai, a palotáktól le egész a kunyhóig az édes anya nyelvén kívül, más nemzetek nyelvét is birja és használja.

Ezen kétségtelen a műveltség előhaladottságot jelző állapotokon kívül kifog tűnni az is, hogy a nemzeti vagyonosodás erősen előhaladott állapotban van. És végül a mi legfőbb kifog tűnni az is, hogy ezen országban a nemzet és királya között más országokban fel nem található szeretet, tisztelet és ragaszkodás uralkodik.

Ezen igaz és való körülmény nemzet műveltségünk legfőbb bizonyítéka.

A magyar nemzet ezen magatartásában, rejlik legfőbb ereje, melyet utánozni nem lehet sehol, ez a magyar ember ősmertető jele, szimboluma.

A történet írók, neves költőink már több ízben megirták megörökítették, e haza jó és rossz napjait; megirták az unokák részére hogy Magyarország egyes királyai alatt mily nagy, mily hatalmas és virágzó állapotban volt; föltárták e hon fiai előtt az elmúlt idők fényes napjait csodás vitézségeivel, de bármily ragyogó tollal is lett megírva, felhozva a mult, kétségtelen, hogy Magyarország fénykora az elmúlt ezred év

alatt nem a multban, nem a harci di csőségek véres napjaiban, de a tudomány, a műveltség eme fénykorában, a jelenben keresendő.

Magyarországnak az európai államok közötti teljes megszilárdulása — mint a mai kultura megkívánja — az 1867-dik évi koronázástól veszi kezdetét ezen időben lépett hazánk a valódi nemzeti műveltség ösvényére, s találta meg a valódi nemzeti műveltségbe vezető utat.

Ezen közel 30 év alatt nyerte vissza valódi, magyar jellegét, ősi ereje ezen évek alatt fejlődött oly nagygyá, a milyen e őzőleg nem volt soha, mert míg hajdan vitézsége által tűnt ki a főbbi nemzetek felett, addig napjainkban műveltsége, nemzeti intelligenciája által ragadta kezébe, a körülötte levő államok felett, a hegemoniát, úgy hogy európai politikai a mai nap ha nem is egészen, de legnagyobb részben a magyar nemzet erejében tudományos műveltségében található meg.

Ezen kétséget nem szenvedő, s el nem vitázható valóság egyedül koronás királyunk bölcs, igazságszerető magatartásában az ő utánozhatlan, magyar hátkat mindenekfelett kiválóan szerető atyai hirében keresendő.

Egyébiránt a multak napjai a legfényesebben igazolják azt, hogy a magyar nemzet mindég akkor volt nagy és dicső, s virágzó állapotban, ha fölment királyával, a hazaszeretethen teljes egyetértésben volt. Ebben leli magyarázatát a mai kor virágzó, s reményteljes állapota, s ha a hon ellenségei király és nemzet között fennálló békés egyetértést megzavarni nem tudják, itt az idő a midőn hazánk a tudomány, a műveltség az ipar és kereskedelem segítségével, magyar hon valódi fénykorát, ország s világ előtt manifesztálhatja.

— A szélsőbaloldali válsága. A függetlenségi 48-as párt körében nagyban készülődnek pénteki pártszervező értekezletre. Mindkét táborban megvannak arról győződve, hogy az a pártéletben a korszakot alkotó pártbontó értekezlet lesz. Míg néhány nap előtt az egymással szembeálló két árnnyalat mindegyike meg volt győződve a maga győzelméről, addig ma egyik rész sem tudja, hogy a pénteki harcból, melyik kerül ki győztesen. A korteskedés mindkét részről erősen folyik s a helyzet annyira bizonytalan, hogy például Kapotsy Jenőt, a viszálykodást döntésre juttató szervezkedési indítványt benyújtott mindkét fél a magáénak tartja. Valószínűleg, hogy az Ugron-pártnak a Jasth, illetőleg Thaly-párt ellenében körübelől 20 szótöbbsége lesz, ha minden klubtag megjelenik és szavaz. A döntés előreláthatólag sok szélsőbaloldali mandátumra nézve végzetes lesz. Ezért két nap óta az egymással szembeálló két ellentétes áramlaton kívül még egy harmadik akciónak is vannak szóvivői. Ez új akció célja a párt együttartása. Aláírásokat gyűjtöttek mind két árnnyalattól, hogy leszavazás esetére sem lépnek ki a pártkörből. — Meszlény Lajos, Lukáts Gyula, Tompa Antal, Papp Elek kép-

viselők állnak ez új mozgalom élén, a melyet a legrosszabb szemmel nézőek a pártonkívül álló — Eötvösisták.

— A parlament munkarendje. Az appropriacionális vita beteteje é-e után, melynek tárgyalását e hét végen kezdik meg és a mely négy-öt napot fog igénybe venni, tárgyalás alá fognak kerülni az 1893. évről szóló zárszámadások, számos viczinális vasut engedélyezése továbbá a pénzügyi bizottság által által időközben elintézendő az állampénztár készletek felhasználásáról szóló törvényjavaslat és végül a közigazgatási bíraskodásról szóló törvényjavaslat. A főrendiházban a még hátralévő egyházpolitikai javaslatokat, remélhetőleg márczius elején le fogják tárgyalni, a melyek azután az esetleges módosításokkal a képviselőháznak fognak visszaküldeni. A törvényhozás összes munkarendje minden valószínűség szerint a husvéti ünnepekig ki lesz merítve. Az új ülészak megnyitásával a ház tisztviselőit, valamint a delegáció tagjait fogják megválasztani, tárgyalni fogják továbbá az időközben elkészített törvényjavaslatokat. A közigazgatás reformja azonban aligha fog az előtt napirendre kerülni.

— Belföldi hírek (A fuzió) A szabadelvűpárt és a nemzeti párt fuziójára irányuló törekvés ez idő szerint megúsultnak tünkinthető, Apponyi Albert grófnak, a katonai kérdésben elfogalt merév álláspontja következtében. A fuzionális tárgyalások azonban nem e-upán a nemzeti párttal, hanem a pártonkívüliekkel is folytak és ezeknek a tárgyalásoknak minden valószínűség szerint meg lesz a kívánatos sikerük. — (A ny a k ö n y v i k e r ü l e t e k S z a b o l c s b a n.) Szabolcs megye közigazgatási bizottsága legutóbbi közgyűlésén az alispán véleményes jelentése alapján elhatározta, hogy Nyiregyháza kivül negyven önálló községben és községcsoportban szerveznek anyakönyvi hivatalokat. A négy községcsoport székhelyei Pazony, Búd, Pócspetri és Paszab esznek.

— Külföldi hírek. (S z e r b i á b ó l.) Belgradban végleg el van határozva, hogy az új választások a király megérkezése után azonnal kiiratnak. Ha a választások várakozás ellenére kedvezőtlenül ütneék ki a kormányra nézve a szkupstinát nyomban feloszlatnák. — (J a p á n - k o n a i h á b o r u.) A kínai császár Pekingből vett értesítések szerint megparancsolta Csantung tartomány kormányzójának, hogy a Wei-Hai Weiből menekült összes katonákat fejeztesse le. A kínaiak szombaton Hai-Cseung mellett megtámadták a japánokat, a kik előre várták már a támadást. A kínaiakat rövid harc után visszaverték s az egész kínai csapatot megemmisítették. — (H é b e r e g y e t e m) föllátását tervezik angol zsidó körök, persze Jeruzsálemben. Az „Allianze izraelite universelle”-ben nagy őszeg áll már e célra. A heidelbergi „Ahabat Zion” egylet egész vázolatot e célra adta. — (K é t e z e r h a l o t t.) Egy honkongi távirat jelenti, hogy a japánok által osromolt Formóza szigeten levő erődön a löporraktár légherepült és 2000 ember az explozió áldozata lett.

A városháza tervei.

Debreczen, február 11.

I.

Bizottsági tagok értekezlete.

A városháza építési ünnepének egyik érdekes lapját tölti be a bizottsági tagok tegnapi értekezletének leírása.

Minták kívánságra bérmentve.

A város-atyák már ezuttal élénk érdeklődést tanúsítottak a jövődöbeli városháza iránt, mert körülbelül egy negyed részök jelent meg dr. Kola János és dr. Balkányi Miklós felhívására.

A bíráló bizottság és a kedden tanácskozott szakértők egybehangzó véleménye meglepő hatást gyakorolt az értekezlet hangulatára. Havranek és Adriányi „Déliabáb” jellegű tervei mellett kardoskodott a legtöbb szónok a az értekezlet, a megejtett próbaszavazásnál csaknem egyhangúlag a „Déliabáb”-ot fogadta el.

Azok, akik halasztási indítványt tettek, egyedül maradtak népszerűtlen nézetükkel. De nem is voltak többen, csak ketten-hárman.

Némelyek a torony építését feleslegesnek mondták. A nagy többség azonban zajosan hangoztatta: Nekünk torony kell! A tornyot nem hagyjuk!

Ennek a debreczeni riporterekre is örvendenek, mert ezután szegedi, aradi kartársaikkal együtt ők is büszkén használhatják rendőri hirtükben „A torony alatt kedvelt reporteri kifejezést.

Az értekezlet lefolyásáról tudósítónk következőket írja:

Az értekezleten dr. Kola János, elnökölt kir. tan., előadó Stahl Géza h. főmérnök, jegyző pedig dr. Balkányi Miklós voltak.

Az értekezlet megnyitása után Stahl Géza h. főmérnök a tervek rövid történetét adta elő, a mely ösméretes lapunk tegnapi számából.

Erre megindult a vita. De nem a napi rendre tüzött kérdés felett: melyik terv fogadtassék el, hanem a telett, elhalasztassék-e az építkezés és hogy nem volna-e jobb, ha más helyre építenék a városházát vagy magán házat vásárolna meg a város és oda helyezné az épületek egy részét.

Szilágyi Károly első sorban a t. főügyész fölbebeszélésével foglalkozik. Ennek magva az, hogy új pályázatot kell hirdetni. Ő hajlandó a tabula rására ráállani, ajánlja az építés elhalasztását.

Juhász Ignác az eddigi eljárás keretségét vitatja.

Márk Endre a Szilágyi Károly indítvá-

nyához szól. Felhossa, hogy a Tisza-ház átala kítása 245 ezer forintba került, ennek pedig a telke is nagyobb, de meg nagyobb szabású alakítást eszközöltek rajta, mint a városházán akarnak, mégis utóbbira szakértők szerint 280 ezer frt szükséges. Azt hiszi, ez sem lesz elég, a költségek fölruznak 350 ezer forintra is. Ha jelen tervek valamelyikét elfogadják, kapnak egy megfejelt épületet, a melyet nem lehet tökéletesen csúszterően felemelni. A je enlegi városházát hagyják meg mostani állapotában még egy ideig. Óhajtja, hogy a holnapi közgyűlés annak a véleménynek adjon kifejezést, a mely szerint a tanács bővebben fonoja meg a dolgot, tekintsen el a két tervtől s hirdessen új pályázatot. Nézzen a tanács megvásárolható telkek után, azokra építsenek egész új városházát. A régít különféle hivatalok, mint p. o. a rendőség elhelyezésére föl lehet használni. A tabula rasa mellett van.

Dr. Balkányi Miklós szólalt fel ezután. Nem óhajtja, hogy arégen függőben levő ügyet most, már mikor majdnem befejezést nyer, le vegyék a napirendről. Telkek iránti intézkedés-tételt már ajánlott a városi kör a tanácsnak, a mely meg is birta a főügyész-t és egy tanácsnokot ennek megtételével. Ezek megfelelték a megbízatásnak s néztek telkek után, a melyek közül az egyik 130 ezer, a másik pedig 90 ezer frtba kerülne. Ha ezekhez a vargaszin telkét is hozzá veszik, a fölépítés költsége egy millióra rug. Kéri, hogy vessék el az elhalasztási indítványt s tárgyalják a terveket érdemlegesen.

Szilágyi Károly indokolja indítványát. Ha a hivatalok befogadására nem elég nagy a városháza, ott a Tisza-ház, meg a Hungária-épület, vegye meg azokat a város s tegye ezekben a hivatalok egy részét. Fenntartja indítványát a Márk Endre által ajánlott módosítással.

Dr. Kola János azt kérdezi: nem volna-e jobba torony építésétől eltekinteni, melyre semmi szükség nincs? A halasztásnak ellene van.

Dr. Király Ferencz ellene van az építés elodázásának, ugy annak is, hogy más helyen építtessék új városháza, annyival inkább nem pártolhatja ezt az indítványt, mert Debreczen várost már a tradíciók több százados szokás is is ehhez a helyhez kötik.

Hasonló véleményben van Ábrahám László t. főügyész, aki a költségeket illetőleg azt a

kellemes kijelentést teszi, hogy a városháza építési alapja ez idő szerint 260 ezer forint körül van már a kamatokkal együtt.

Juhász Ignác sem lát okot az elhalasztásra. Hogy pedig valahára a tervekhez is hozzá szóljon már az értekezlet, kijelenti, hogy ő azt a tervet fogadja el, a melyeknek beosztását legjobbnak itélték a szakértők.

Jóna Dániel az elhalasztási indítványnak napi rendről levételét kérte, — mire az értekezlet Márk Endre és Szilágyi Károly indítványait, mellőzte.

Márk Endre, mintán a t. főügyész felebebeszélésével foglalkozott, kijelentette, hogy ő a már egyszer megszavazott 230 ezer frt. költségen túl nem akar menni.

Ábrahám László szerint a költségek összege most nem képezheti kérdés tárgyát, — csak az, melyik tetszik a két terv közül. A költségeket csak akkor lehet végleg megszavazni, mikor készen lesznek a részletes tervek és tudva van pontosan mennyi pénzünk van.

Dr. Balkányi Miklós erre azt válaszolta, hogy a közgyűlés már most utasítást adhat az elfogadott terv készítőjének, hogy a költség-számításnál 230,000 forinton túl ne menjen. Ezután újra ismertette a szak véleményeket.

Stahl Géza felvilágosításul adja, hogy a bírálóknak az a megjegyzése, miszerint 280 ezer frt irányozandó elő költségekre, nem azt jelenti, hogy okvetlenül ennyi pénz kell, hanem csak azt, hogy ennyiből okvetlenül fel lehet építeni. Egyébiránt ő hiszi, hogy az építkezés 230,000-ból is kitelik.

Dr. Fráter Imre Adriányi és Havranek tervét fogadja el, ha már eodázhatatlan az építés és e kettő közül kell választani.

Dr. Bakonyi Samu egyetért Juhász Ignáccsal. (Derűtség.) Fődolgoz a belső beosztás; bár sajnálja Gerster terveinek egyes szép részleteit. De mint laikus, nem engedheti meg magának, hogy a szakértők véleménye ellenére, laikusra gyakorolt külső benyomások vezessék elhatározásában.

Tóth István építész ismétli azokat, melyeknek a szakértők véleményét tartalmazó jegyzőkönyvben aláírott. A tornyot illetőleg az a nézete, hogy az felesleges, mert nehéz az elhelyezése, ezen kívül költséges is. Legalább 300,000 frtba kerül. (Felkiáltások: Ha kitelik a pénzből, torony kell!) Havranek és Adriányi tervét fogadja el.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Asszonyok bálványa.

Irta: Oláh Ida.

Roppant lanyhán, kedvetlenül indult meg a fényes megyei bál.

A lady-patrones, a fiatal főispánné olyan levert bágyadsággal kezdte meg a táncot a megye első gavallérja karján, mintha nem is Strausz egy isteni keringője mellett röpkedtek volna lábál, hanem valami rossz tréfa a Bethoven gyászindulóját kényszerítette volna talp alá.

Farkas Ricze, a dupla milliomos Farkas elkényeztetett leánya piáne nem is tánczolta az első keringőt.

Egy tulságosan emanczipált hölgyecske pedig, a szöke Klamm századosné, tüvé tette az egész bálhelyiség melléktermeit, de az asszonyok bálványát, Szallár Dezsőt nem tudta feitalálni.

Pedig a ravasz Adonisz ott itta Champagne habzó borát egy néhány megrögzött agglégény társaságában a kaszinó egy „chambre-separejében”, — a kapus szobájában.

Négyen ülték körül a kerek festett asztalt, s mikor nem ittak, az asszonyokról beszéltek. Az az csak a három agglégény beszélt e há és thémáról, Szallár hallgatott, és annál sürűbben ivott.

Mikor az ötödik pezsgős üveg utolsó tartalmát is kiöntötte Bachusnak egyik kész szolgálja, Szallár felállt.

— Én nem iszom többet, — mondá — megyek.

Táncolhatnék benned a pezsgő? Mosolygott a legvénebb „legény” az arvaszéki ülnök.

— Dehogy, — felelte Szallár kedvetlenül.

— Akkor csók után vagy az a fránya bor ugy-e? — folytatta a tréfát a törvényszéki bíró.

— Meglehet — mosolygott a sarokba szorított, teiltője után nyulva.

— Te, megálj csak, — fogta meg Szallárnak a karját a bíró, — én nem tudom, hogy hová mégv. Megmondjam?

— Ha kedved telik benne.

— No nem mondhatnám, hogy valami nagyon. Ha csak szeszély, futó mámor volna! De i-tenemre, te komolyan belé babaródtál a Linkába. Egy Szallár és egy kasszirleány! Ugyan, ugyan, van néked jó dolgod fiam?

A fiam idegesen harapdálta szép piros ajkát.

— Eh, hagyjatok nekem békét.

— Nem addig van a! — szólta a beszédbe a megye orvos.

— Mi végre van a barátság a világon?

Hogy segitsünk egyik a másikán ha szükség van reá. És istenemre nálad elkél most a segítség. Dezső! édes barátom, te vasztedbe rohansz. Hagyj fel azzal a leánnyal.

— Nem lehet, — felelte Szallár, komoran szemére huzva a kalapját.

— Nem lehet! És miért?

— Mert szeretem.

A heves vallomásra megütödvé hallgattak el a férfiak. Az orvos szó nélkül felbontotta a hatodik üveg pezsgőt és megtöltötte a négy poharat.

Szallár idegesen kapta fel a magáét, s

pillanat alatt felhajtotta tartalmát az utolsó cseppig.

— Igen szeretem. — folytatta a vallomást lázbau égő arcczal, szikrázó szemekkel. — Tudom, hogy nem hozzám való sem a leány, sem az az érzés, mert az a leány nyomorult, arra sem érdemes, hogy becsületes ember a czipőjét hozzá törölje. Tudom, hogy jövőmet, életemet teszem érte tönkre, és ez még mind kevés áldozat ahhoz a mit tenni tudnék érte. Ha kincsekkel bírnék a lábai ele raknám, ha tiz életem volna mind a tizet habozás nélkül áldoznám fel érte.

— Hisz ez örület? csapott öklével a három férfi majdnem egyszerre az asztalra.

— Igen, ez örület. — kaczagott vadul Szallár.

— Örület kell ahhoz, hogy egy férfi szeretni tudjon egy olyan nőt, a ki sem megérteni sem megérdemelni nem képes egy érte mindent feláldozó eszeveszett szenvedélyt. Örület kell ahhoz, hogy egy külsőben is tökéletlen teremtet szeressen, egy Adonisznak kikiáltott férfi.

Azon a hajlékony párducz természetén, azon a hullámzóan dus keblén, azon a fosztor szintű képes pillantásu szemein kívül csuf az a leány jól tudom. És jól tudom, hogy ez a tökéletlen teremtés nem szeret engem.

Engem, a ki megcsösmörtem már a leg-tökéletesebb szépségű nők esókjától, engem, a kit szerencséjének tartana a többzörősen milliomos leány, ha kezét megkérem. Igen ez örület barátaim, a melynek egy golyó, vagy a bolondok háza vet véget!

Egy darabig olyan csend vette körül a négy férfit, hogy az épület másik szárnyában

Abrahám László a toronyhoz akar szólani (Halljuk!) Ő ragaszkodik hozzá. (Helyeslés.) Kül- és belföldön egyetlen nagyobb város házában se hiányzik.

Juhász Ignác pedig a toronyról kíván szólni. A közgyűlésnek jogerős határozatával állunk szemben mely erős tornyot is fölvet az építési programjába. Ő is ragaszkodik a torony építéséhez.

Stahl Géza, amennyiben a költség megengedi, nem áll el a toronytól.

Rössler Richárd előadja, hogy ha egyik terv külső hiányait utólagosan pótolni lehet, a másik tervben is a belső beosztást meg lehet változtatni. A költségeket illetőleg megjegyzi, hogy a „Hortobágy” jellegű terv készítője kifejezte, miszerint az építés nem kerül többé 230 000 forintra.

Stahl Géza e felszólalásra azt az észrevételt teszi, hogy Gerster a bírálattal után sem változtatta meg a belső beosztást.

Dr. Király Ferencz Gerster tervét fogadja el, mert az izesebb és monumentálisabb, — a lépcsőházat pedig át lehet alakítani.

Nemes Kálmán csupán most ahhoz kívánt szólni, hogy a bíráló bizottság nem volt jól megalakítva, a mennyiben 3 tagja közül csak 2 volt érdektelen fél, a harmadik pedig a város főmérnöke volt.

Stahl Géza reflektál a kifogásra. Szerinte a bíráló bizottságban képviselve kellett lenni Debreczen város mérnöki hivatalának.

Márk Endre szerint a főmérnöknek ez nemcsak joga, hanem kötelessége is volt, s ezért köszönetét fejezi ki a főmérnöknek. Egyébként pedig Havranekék tervére szavaz.

Ugyanígy veledett **Juhász Ignác**.

Ezzel bezárult a vita. A megejtett próbaszavazásnál a nagy többség **Adriányi és Havranek** terve mellett nyilatkozott.

II.

A városi közgyűlésen.

Az **Abrahám László** által beadott felebezés folytán a közgyűlés elé került az egész ügy, melyet a törvényhatósági bizottság ma vitatott meg, egyetlenegy szavazattal szemben **Havranek és Adriányi tervét fogadva el.**

A határozat hozatalt élénken előzte meg.

Dr. Kola János a szakértői vélemények felolvasását kéri. Miután ez felolvasatott, dr.

levő tánczteremből tisztán ide hallatszottak egy szilaj, vér forraló csárdásnak a hangjai.

A három agglégény elmélyedve nézte a pohár fenekén gyöngyöző pezsgő cseppjeit, s mikor egy mély sóhaj után újra felnéztek, Szallár Dezső már nem volt a szobában.

Hajnal felé, mikor a nők tépelt ruhájukban, kuszált frizurájokkal, a férfiak izzadt, kitárgult pórúsz arccsal hazafelé készülődtek a bálból, valaki egy iszonyu hírrel utját állta a hazakészülő társaságnak.

A nők fehér bőre alatt jéggé fagyott a vér e hír hallatára. Itt-ott a tömegből egy elfolyt sikoly hallatszott, egy néhány fiatal ember az elajult milliomos Farkas leány körül forgott, míg némelyik a jajgató szöke Klamm századosnét igyekeztek csitítani.

A fiatal főispánné nyugodtnak látszott, csak fekete szeméjétek ijesztő tüzzel, a mint finom kezét reá tette a hír hozó vállára.

— **Mind a ketten meghalltak? A leány is Szallár is?**

— Nyomban.

— **S az a nagy elefánt kapitány, a kit Szallár a leánynál talált?**

— Elillant.

Azt a megye bált nem felejték el Á-ban. Nem adt akkor ott egy áttánczolt éj-zaka után egy szép nő sem; könnyűen ázott meg fehér párnájok, bázattól lett nehéz a szívök és sokáig gondolkodtak a szerelem megfejthetetlen problémáján.

Kola János kir. tan. a városi kör tegnap tartott értekezletének határozatából a következő indítványt terjeszti elő:

„Tekintetes Közgyűlés!

A városháza építési terve tárgyában a törvényhatósági bizottsági közgyűlés minden tagja ma délután 3 órára értekezletre meghívattán és tekintélyes számban megjelenén, az e végből elkészített szakvélemény és az összes előiratok felolvasása, valamint a Gerster Kálmán-féle és Havranek és Adriányi-féle összes tervek beható megvizsgálása után az értekezlet a városi tanács javaslatától eltérőleg, a szakvélemények elfogadásával a Havranek és Adriányi féle tervet ajánlja elfogadásra, mert az a belső elrendezés, a lépcsőház, a nagyterem kiképzése tekintetében teljesen megfelelő és a külső kiképzés a részlet tervek elkészítésekor igen könnyen és kevés költséggel monumentálisabbá tehető.

Az indítványt vélemény felolvasása után **Dr. Kola János** az indítvány elfogadását bővebb indoklás mellett ajánlja.

Rössler Richárd a tények regisztrálására szorítkozik. A bizottságok és tanács a tervek szakértői vélemény meghallgatásával ajánlotta. — Melegen védelmébe veszi a „Hortobágy” jellegű tervet, mely római stílusban magyar mativumokkal díszítve, akarja a városházát felépíteni.

Juhász Ignác: Római egyesült! (Zajos derűltés)

Rössler R.: Elismeri, hogy a szakértők kellő figyelemmel készítették nagy munkájukat. A Gerster-féle terv olcsóbb, mint a másik, mert Gerster garanciát vállal az iránt, hogy a városházát az ő terve szerint a költségvetésben e célra megszavazott 230 000 forintot fölépíti. Kéri, hogy a nagy építető bizottság véleménye respektáltassék.

Abrahám L. t. főügyész: Nem lehet okolni sem a tanács sem a nagy építető bizottságot, mely mindkét tervet egyrangúknak tartotta. Ő előbb a Gerster-féle terv mellett volt, de bejárta, hogy tévedett és most az **Adriányi és Havranek** féle tervet ajánlja.

Felkiáltások: Szavazzunk!

Simonffy Imre polgármester: A tanácsülésen a Gerster-féle terv mellett szavazott, most is oda fog szavazni, mert őt nem győzték meg az ellenkező vélemény helyessége felől. A Gerster-féle tervet monumentálisabbnak tartja.

(A közgyűlés türelmetlenül szavazást kér.)

Dr. Kola János röviden ismételtén ajánlja az **Adriányi** tervet

Gróf Degenfeld József főispán, miután a tanács előterjesztést nem tett, a kérdést úgy teszi fel, hogy a közgyűlés elfogadja-e a dr. **Kola János** kir. tanácsos által benyújtott indítványt igen — vagy nem?

Névszerinti szavazás kéretvén, azt előző főispán elrendeli. A szavazás eredménye a következő: **igennel** szavazott 79 biz. tag, **nemmel** egy tag és így a dr. **Kola János** értekezleti elnök által benyújtott indítvány, hogy a városi tanács tanács javaslatától eltérőleg, a szakvélemények elfogadásával a **Havranek és Adriányi** féle terv szerint építhetessék, azzal fogadtatik el, hogy a terv a szakértők által kívánt módon átalakíttassék és ha az előirányzatii kötségek túlhaladják a megszavazott 230 ezer forintot, a fedezetről felől a közgyűlés fog ujból határozni. A kivitellel a tanács bizatik meg.

Farsang.

Tájékoztató.

— **Farsang** tart január 7-ikétől, azaz viakereszt napjától február 26-ikáig, azaz hamvazó szerdájig.

Febr. 26. Czigánybál a Koronában.

Márcz 2. Az ev. állóregylet theasztélye az „Arany Bika” szálloda dísztermében.

Márczius 9. Az Emke bál a Bika dísztermében.

Iskola-bál

Az izraelita ifjuság által az izraelita iskola javára rendezett „iskola-bál” tegnap folyt le a Bika szálloda dísztermében.

A mulatságon igen szép számmal voltak jelen mindkét nembeli tánczos fiataliságból, úgy hogy teljes siker constatalható. De rá is szolgált erre a sikerre a rendező bizottság, mely élén **Dr. Hutter Károly**val — mindent elkövetett arra nézve, hogy a jelenlévők minél kedélyesebben, minél fesztelenebbül töltsék az időt.

A lépcsőzet és a nagyterem fenyőgalyakkal és déli növényekkel igen csinosan volt feldíszítve. A közbülső csilár alatt csókolózó feleér galambok.

Alig mult el kilencz óra, — a hölgyek még kedélyesen csevegve, csoportokban sétáltak a tágas szalóban, midőn **Dr. Hutter** intett Magyarieknak, s azok rákezdtek a keringőt. A **Dóczy József** vallomás-keringőjét.

Aztán jött mazurka, négyes, csárdás, — de csak a táncz változott, a kedv, az megmaradt kivilágos kiviradtig. A tánczosok nem hagyták magukat, **Magyariek** meg sohasem szoktak elfáradni. Hát alig volt vége hossza egy-egy tánczoknak.

Igen ügyes, eredeti kiviteli volt a hölgyek tánczrendje, mely egy szíjjal egybekötött palatábla írka, plajrász és Abc-ből állott. A palatáblára rá van írve: „Iskolabál 1895. febr. 20.” — az Abc-ben pedig... Ohó, uraim, hát már az abécés gyerekeket is rákagatjuk az az „Ó” nevének irogatására? Ez nem jó tanulmány.

A négyeseket 78 pár tánczolta. És ez a díszes társaság együtt maradt, együtt mulatott a késő reggeli órákig. Hogyne mikor olyan szépen tudja huzni az a **Magyari**.

A jelenvolt hölgyek névsorát a következőkben sikerült feljegyeznünk:

Asszonyságok: **Altmann Sámuelné**, özv. **Altmann Józsefné**, dr. **Balkányi Edéné**, dr. **Balkányi Miklósné**, **Békési Albertné**, **Benedek Mátyásné** (Érmihályfalva) **Berger Vilmosné**, **Berger Henrikné**, **Berger Mórné**, **Biedermann Józsefné**, **Breuer Miksáné**, **Falk Lajosné**, **Ernst Vilmosné**, **Feldmann Bernátné**, **Fisch Ignáczné**, **Fischbein Ignáczné**, **Fleischmann Mórné**, dr. **Fon Antalné**, **Geiger Simonnné**, **Goldblatt J.-né**, dr. **Goldstein K.-né** (Derecske), **Goldberger Lajosné**, **Grauz Mórné**, özv. **Grossmanné**, **Handel Gusztávné** (Fejérm.), **Hartstein Kálmáné**, **Hartstein Péterné**, **Jakobovics Aladárné**, **Katz Hermanné**, **Kannengieserné**, **Kepecs Mórné**, **Kovács Antalné**, **Kovács Béláné** (Érmihályfalva), **Kovács Dezsőné**, özv. **Klein Józsefné**, **László Albertné**, **Lédeker Mártonné**, **Liedermann Mihályné**, **Lippmann Sámuelné**, **Lusztig Károlyné**, **Lőw Zsigmondné**, **Nagy Albertné**, **Péterffy Benóné**, dr. **Popper Mórné**, **Havas Rezsőné**, dr. **Reichenberger Fülöpné**, **Reichmann Arminné**, özv. **Reiner Henrikné**, **Rosinger Lajosné**, **Schmidt Jakabné**, **Roth Sámuelné**, **Schwarz Rezsőné**, **Schwarz Lajosné**, **Schwarz Vilmosné**, **Stern Ödönné**, **Simonovics Dezsőné**, **Stern Józsefné**, **Stern Péterné**, **Várady Ignáczné**, **Weisz Lélyné**, **Weisz Sandorné**, **Weisz Zsigmondné**, **Weisz Mihályné**.

Kisasszonyok: **Altmann Irma**, **Békési Etel**, **Benedek Ilona**, **Berger Margit**, **Biró Frida**, **Brück Leona**, **Deutsch Margit**, **Fejér Hermin**, **Feldmann Malvin**, **Feldmann Jolán**, **Fisch Paula**, **Fischbein Ilka**, **Fleischmann Aranka**, **Fleischmann Ilon**, **Grossmann Emma**, **Grossmann Milly**, **Hartstein Zseni**, **Jakobovics Etel**, **Kannengisser Emma**, **Kepes Helén**, **Karfunkel Olga**, **Klein Teréz**, **Neumann Lenke**, **Reichenberger Sárika**, **Reiner Ilka**, **Reiner Bella**, **Rosenthal Szeréna**, **Rosinger Gizella**, **Róth Matild**, **Stern Mariska**, **Sorger Iróna**, **Schiff Sarolta**, **Sichermann Gizella**.

Ott voltak továbbá: **Gróf Degenfeld József** főispán, **Steinacker Sándor** számtanácsos, **Reichman Armin** izr. hitközségi elnök, dr. **Balkányi Miklós**, dr. **Popper Mór**, dr. **Balkányi Ede** stb.

(nb.)

Színház.

* **Troubadour.** E szezonban tegnap este harmadikszor hallottuk Verdi dallamokkal teljes operáját, az örökké népszerű Troubadourt, melynek előadását különben az tette némileg érdekessé, hogy a hirtelen beteggé lett Kozma helyett Manrico szerepét, Hunfi Imre a szatmári színház tenoristája énekelte. Hunfi zeneileg képzett énekes, ki majdnem 25 éven keresztül használt hangjával maig annyira tükörködni volt képes, hogy egy kis segítséggel, nagy zenei tudásának felhasználásával Manricot még némi sikerrel is énekelhette. Hangja már nem cseng eléggé, de azért kellemes és előadása mindvégig előkelő izlésre vall, a mit a mai tenorista-szűk világban nemcsak a vidéken, de a fővárosi színpadokon működő tenoristáknál is vajmi ritkán találunk. A közönség rokonszenvesen fogadta a vendégeket és úgy egyes jelenetekben, mint különösen a „Stretta”-ban szépen kitartott magas „C”-jeért lelkesen megtapsolta. — Az előadás közben jól ment; Ruzsinszky (Leonora), Margó Z. (Azucena), Galyasszi P. (Inez), és Várady (Fernandó) kitűnően voltak díszítve. Ferenczy (Luna) még mindig nem tud énekelni. Közönség szép számmal. (Czi.)

NAPI HIREK.

— **Albrecht főherceg és Debreczen városa.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma tartott rendkívüli közgyűlésének megnyitása előtt a kegyeletnek adózott. — Gróf Degenfeld József főispán, a közgyűlés elején bejelentette Albrecht kir. herceg halálát és indítványozta, hogy az uralkodóházat és a hadsereget érte nagy veszteség fölött érzett részvétének jegyzőkönyvileg adjon kifejezést és e részvétének tolmácsolására és a trónszámlához való juttatására a miniszterelnök ó nagyméltósága kéressék meg. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a főispán indítványát.

— **A helyi vasút tovább építése.** A debreczeni helyi vasút igazgatósága tegnap délután a debr. első takarékpénztár helyiségében Szepessy Antal ig. elnök vezetése alatt ülést tartott. Jelen voltak Láber Mihály igazgató, Boczkó Samuel r. főkapitány, dr. Kemény Mór, Lengyel Imre, Kardos László, Ormódy Lajos, Kernhoffer József. Az ülés tárgyát a helyi vasút mult, 1894 évi üzletének pénz-eredménye képezte, melyet Láber Mihály igazgató terjesztett elő a következőkben: Bevétel: 76141 frt 83 kr., kiadás 49090 frt 85 kr. s így a nyereség 21050 frt 68 kr. mely az előző évekével szemben 10.000 frt többletet mutat, dacára a gőzmalom leégésének, a mely a teherszállítást nagyban megcsökkentette. Az öröndetes eredményt az igazgatóság tudomásul vette s a többire vonatkozólag javaslatot terjeszt a közgyűlés elé. Szóba kerül a Kossuth-utcai vasút kiépítésének ügye is, Láber Mihály igazgató előterjesztette, hogy kérvényt nyújtott be a dohány-kincstárhoz az iránt, hogy a pavilon laktanya mellett eső dohánnyelvető-hivatal részére a dohányszállítás létesítendő vasút számára biztosítsák. Ha ez megtörténik, tekintettel arra a körülményre, hogy a sertésvásár szintén ott, esik közvetlen oda jön a nagy gépjavitó műhely, arra esik a vágóhid stb., a melyek együttesen nagy forgalmat biztosítanak a helyi vasút ez új vonalának, — úgy Láber igazgató már a közgyűlésnek proposíciót tesz a Kossuth-utcai vonal kiépítésére vonatkozólag.

— **A tanszerkiállítás védnöke.** Csáky Albin gróf élénk érdeklődésének újabb jelét adta azon meleg hangú levéllel, mit Eötvös K. Lajos kiállítási igazg. elnökhöz intézett, kit a kiállítás ideje alatt is többször felkeresett érdeklődő soraival. A levél így hangzik: „Bpest, 1895. január 19. Nagyon tisztelt tanfelügyelő ur! Felette sajnálom, hogy itt nem találko-

hattam önnel és nem mondhattam előszóval köszönetet azon sok szíveskedésért, amelylyel önök engem a tanszerkiállítás alkalmából elhalmoztak és a melyeket én az adott viszonyok között csakis a távolból való meleg érdeklődéssel viszonzhattam. A zárulásra, fájdalom, szintén nem jöhetek és így még még mai napon felkérem Degenfeld gróf főispán urat, hogy engem helyettesíteni szíveskedjék. Kiváló tisztelettel gr. Csáky Albin sk.” — Megemlítjük, hogy gr. Degenfeld József főispán hivatalos ügyekben éppen szombatra a fővárosba hivatván fel, erről sürgönyileg értesítette a kiállítási védnököt, ki valószínűleg Simonffy Imre kir. tan. polgármestert fogja a szombati jutalom kiosztáson képviselésével megbízni.

— **Eljegyzés.** Szabó József helybeli kereskedő folyó hó 20-án tartotta eljegyzését H. Szoboszlón özv. Hógyes Lászlóné szül. Dénes Emilia úrnóval. Az eljegyzés a legszűkebb családi körben tartatott meg.

— **Megszökött gerlepár.** Az egyik, a nyecske ötven, a másik, a fiatal gavallér huszonhat éves. De azért a nő még forrónak érezi a vért. A fiatal ember rég jár mint házibarát Ny. A. postahivatalnok házához. A férj el van foglalva hivatalában s így nem tudja, mi történik a háznál. A fiatal embert tiszteli, becsüli mint barátját, gyakran meghívja theára s az est vigán, kellemesen telik el. A házibarát igen udvariasnak, előékenynek mutatkozik a férj iránt s a férj ennek a kegynek nem tudja miben keresni okát. Nappal míg a férj dolgozik a hivatalban, a házibarát ellátogat s szerelmesen sutog a ház asszonyával. Régóta tart már a szerelmes gerlepár bizalmas sutogása, de a férj nem gyánit semmit. Keserü valóra ébredt azonban a napokban: hazamegy a hivatalból, benyit a szobába s a feleségnek hűlt helyét találja. Az asztalon felejtett levél megmagyarázott mindent. A szerelmes gerlepár, az ötven éves asszony és a huszonhat éves fiatal ember megszöktek. A férj futott a rendőrségre, hogy a gerlepart elfogassa, de még ezideig nem sikerült nyomukra akadni.

— **Ifjúsági élet.** A főiskolai irodalmi önképzőtársulat tegnap délután 5 órakor közgyűlést tartott, melynek tárgyai a pályakérdések kitűzése s a választmány lemondása voltak. Pályakérdésekkül a jelen tanévre kitűzettek: 1. Kemény Zsigmond báró, mint regényíró — jutalma 50 korona; 2. Szabadon választott tárgy elbeszélés — jutalma 20 korona; 3. „Die drei Wanderer” műfordítása — jutalma 10 korona; 4. Szabad tárgy dal — jutalma 10 korona. A pályaművek május elsejéig adandók be. Ezután a választmány jelentette be lemondását, amire azon körülmény adott okot, hogy a társulat eddigi elnöke: Korpádi Zoltán jh. az akadémiáról eltávoztván, elnöki tisztéről lemondott. A közgyűlés elismerésének kifejezésével mentette fel a lelépő választmányt, mely kijelentette, hogy a Csokonai-ünnepélynek, mely a rendes időből, december hó elejéről az önképzőtársulat és az énekkar közötti merőben félreértésen alapuló összekoeczanás folytán maradt el, — a jövő hónap folyamán leendő megtartását sürgetni fogja. Az új tisztviselők választása valószínűleg a jövő hét folyamán fog végbemeenni.

— **Furcsa levélcím.** Felső Magyarország egyik ösrégi városából hivatalosan tudakozódnak H.-Böszörmény város tanácsánál az ott elhelyezett tót klapczek egyike után, edes anyja kívánságára. Az illető hivatalban szép gömbölyű betűkkel megírják a levelet, belülről megcizimezik így:

„H.-Böszörmény város

Tekintetes Tanácsának

Debreczenben.”

Azután kívülről is hasouló formában ráírják a címet és a posta csakugyan elhozta Debreczenbe a H.-Böszörmény város tanácsához adressált levelet.

— **Életveszélyes háziszser.** Régi állítás, hogy hazánkban csaknem minden ember —

orvos. Mindenki tud, mindentéle betegségről, csálhatatlanul ható gyógyszer ajánlani. Ilyen jóakaratu, de balga tanácsnak árát, majdnem életével fizette meg Somosi József helybeli iparos neje. Ugyanis tegnap d. u. *hudegletés* ellen, körülbelül 30 darab *leánder-levelet* vett be, megszáritott és gondosan összetörött állapotban. A háziszser bevétele után azonban csakhamar irtózatossá kinjái támadtak gyomrában, fejében, s a segítségül hívott dr. *Bruchner* Ernő vasuti főorvos, már eszméletlenül találta a szerencsétlenül járt nőt, a kinél — *leánder-levelek* által előidézett — mérgezést állapított meg. Csak az erélyes és gondos orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy a veszedelmes háziszser ki nem oltotta egy fiatal nő életét, a ki bizonyára hirdetője lesz annak az igazságnak, hogy: óvakodjunk a kuruzslóktól.

— **A kasszabetörök arczképel.** Papakosztának és társainak az egész világon hirhetté vált kasszabetörök arczképeit megküldte a budapesti államrendőrség a rendőrfőkapitányságnak. A főkapitány az arczképeket abba a „n-vezetes” albumba helyezte el, mely sok esetben segítségül szolgál a rendőri nyomozásoknál.

— **Kártyajáték az utcán.** Vajjon kik lehetnek azok a fiatal emberek, kik tegnap késő este a Miklós utca elején elhelyezett padon kártyáztak? Egyikük világitott, hárman pedig ferbliztek, nem törődve sem a csikorgó hideggel, sem a köréjük gyülekezett sok kíváncsiakkal. Mind a hárman gazdag családból származnak s egy szép duszgadzag szalmaözeveg kegyeiert versenyeztek. Nem tudtak megegyezni, tehát egy ferbli játékra bízták sorsukat. Hogy melyikük volt a győztes azt tudósítónk — tekintettel a 16 fokos hidegre — nem győzte bevárni, azonban ma értesült, hogy egy szemfüles rendőr meglepte őket, épen abban a pillanatban, midőn épen arra került volna a sor, hogy melyiküké legyen a dicsőség, felkísérte őket a rendőrségre, hol asztal mellé ültették őket s engedték tovább folytatni az érdekes játszmát, mely bizonyára eltart két napig a rendőrségi szobában.

— **Az új iskolaszék.** Az ev. ref. iskolaszék, a beteg Nemethy Lajos lelkészt helyettesítő Dicsőfi József lelkész elnöksége alatt az újra alakulás óta tegnap tartotta első ülését. Az új tagok közül megjelent Puky Gyula kir. t. eln. és Rigó Ferencz presbiterek közreműködésével az alakulás teendőin s a folyó ügyeken, kívül az ezredéves országos kiállításban, a nagy multu debreczeni egyház hatósága alatt álló népiskolákkal való részvétel tárgyában is határozott. És pedig részt kíván venni a millenniumi kiállítás történelmi csoportjában úgy tanügy-történelmi irodalmi művel, valamint a tárgyi kiállításon is. Az ügy előkészítésére és végrehajtására küldöttség alakítván, ennek tagjai: Nemethy Lajos lelkész-elnök; Dicsőfi József, Joó István, Csanak József Sz. Szabó László, Balogh Ferencz, Dávid Mihály, Sáfár László, Lada Sándor presbiterek. A presbiterium által elkészített rendelt iskolaszéki szerkezeti és ügyviteli szabályok elkészítésére pedig kiküldöttek: Nemethy Lajos, Puky Gyula, Sz. Szabó László, Jeney Miklós és Dávid Mihály tanító-elnök.

— **Lovak és szekerek összeírása.** Értesítettek a lótartó gazdákat, hogy a lovak és szekerek bejelentésére kitűzött s e folyó hó 20-ik napján lejárt 10 napi határidő, tekintettel a zord idő járásra — kivételesen — 8 nappal meghosszabbított. Figyelmeztetnek tehát az illető gazdákat, hogy a kik még lovakat és szekereiket be nem jelentették, e hó 28-ik napjáig a katonai ügyosztálynál (Komáromy-féle ház, Kossuth-utca) a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulasszák, mivel a mulasztók minden ló után 10 forintig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetni.

— **Az új mezőrendőri törvények a mező-örökre vonatkozó intézkedése tárgyában** tegnap tartott értekezlet kérvénye ma adótt be a tanácshoz. E közérdekű kérvényt holnap közölni fogjuk.

— **Elűtött kis leány.** Mindennapos dologgá kezd már válni, hogy a fiakeresek a gyors hajtás következtében elűtik az utcán járó-kellő-

ket. Ma délután is a 17. szám bérkocsis a Kossuth utca elején oly gyorsan hajtott, hogy egy 11 éves kis leányt elfűtött. A kis leány oly súlyos sérüléseket szenvedett lábán és mellén, hogy kocsin szállították lakására. A vigyázatlan kocsis ügyét a rendőrség átadja a kir. ügyészségnek.

Bíróválasztás másodsor. H. Hadházon — mint levelezőnk írja — f. hó 18-án töltetett be a lemondás folytán megüresedett főbírói állomás. Ferenczy Elek főszolgabíró vezetés alatt. A nagy hideg daczára több száz főri választó lepte el a község háza környékét. A főszolgabíró, kit lelkesen megéljendeztek, kijelölte Hadházi József volt főbíró, Gulyás Imre helyettes főbíró és a nép kegyelme Csapó Lászlót. A jelöltek mindegyike élénken megéljendeztetvén, nem lehetett kivenni a többséget, miért is Ferenczy Elek elrendelte a szavazást. Délelőtt 11 órakor Csapónak 325, Hadházinak csak 11 szavazata volt. Gulyásnak pedig egysé. E két utóbbi ekkor a választási elnök előtt kijelentette, hogy visszalépnek. Így Csapó László választatott meg egyhangulag Hadház főbírójává. Mint érdekes esetet közli velünk levelezőnk, hogy mikor f. hó 12-án Varga Gábert választották meg főbíróvá, a győzelmét szerfölött elkedvelnitette; mikor pedig lemondását a főszolgabíró elfogadta, olyan öröme lett, hogy akár nyulat is el lehetett volna vele fogatni. Ferenczy Elek főszolgabíró pártatlan eljárását az egész faluban dicsérik. A választás után az új mezőrendőri törvény értelmében az osztatlan legelőnek miként leendő kihasználása tárgyában készített javaslat tárgyalatott. Miután Hadházon külön szervezett közbirtokosság van; az előjárásnak vajmi kevés teendője lesz. A gyűlésen a javaslat kevés változtatással elfogadtatott.

Eltűnt menyasszony. Tóth Julcsát, a falu viruló, szép hajdon leányát nem akarják odaadni szülői az ő daliás kőrőjének Köntés Imrénak, írja csegei levelezőnk. — A más menyasszonyának nézték s a más feleségévé akarták tenni még a farsangon. Köntés Imre nagyon szerette a leányt, többször is megkérte, de a szülők mindég elutasították. — Pár nappal ezelőtt eltűnt a menyasszony a háztól. Várták egész estig s ekkor az apja elindult hogy megkeresse. Az emberek mosolyogva fogadták az utcán s Köntés Imre házához utasították. Meghült a vér az öregben mikor oda belépett: *leánya ott áll a lakodalmas nép között, fején menyasszonyi koszorúval.* A fiatalok ugyanis *nagykoruak voltak és szülői engedély mellőzése vétegybekeltek a pap előtt még a déli órákban.* Az öreg Tóth egy darabig nem akarta érteni a dolgot, de mikor megtudta, hogy most már minden ellenkezése hiába való, fohászkodott egyet s jót ivott a maga, meg az ifju pár egészségére.

A ki Debreczenti szerető. Debreczen nagyon kedves városa lehet a csavargóknak. Igen jól találják magukat itt s a rendőrség hiába tolonczoltatja őket haza, ismét csak visszatérnek, mert nem tudnak megválni ettől a kedves városától. Árva Mari is ezek közé tartozik. A rendőrség már öt ízben tolonczoltatta ki a városból s ő tegnap ismét visszatért. Elfogták s hogy az ut fáradalmait kipihenhesse, pár napot engedett neki a rendőrség s ezután hazaszállítja Nadudvarra, — de persze nem a saját költségén.

Városi és megyei ügyek.

* A vasuti gép és kocsijavító műhely céljaira szükséges 71 hold terület átengedésének kérdése is foglalkoztatta ma a város közgyűlését. E területet a város tudvalevőleg azzal a korlátozással szavazta meg, hogy ha 10 év alatt a kért célra nem lesz felhasználva az egész terület, az üresen maradt rész díjtalanul visszabocsátassék a város tulajdonába. Továbbá a kereskedelemügyi miniszter által kieszközöltetni kívánta a közgyűlés e területek tulajdonjoga átruházásánál felmerülő bélyeg- és illetékmentességet. A kereskedelemügyi miniszter azonban az átadás föltételeinek ezen korlátozó részét nem fogadta el, hanem értesítette a város közönségét,

hogy az államvasutak igazgatóságával ennek megváltoztatása iránt új tárgyalást indítson. A teljes bélyeg- és illetékmentességet pedig nem eszközölhetik ki; miért is ezen aránylag nem nagy terhet vállalja magára a város. A má vasut igazgatósága következő föltételeket szabta meg.

Beleegyeznek abba, hogy azon területet, a melyen az átadás után nyomban meg nem kezdik az építkezést, a város használhatja. Hajlandó tehát az igazgatóság az egész terület átadása után 20 holdat, külön szerződés mellett bizonytalan időre, a város használatába átbo-csátani addig, a míg arra szükség nincs az építkezés céljaira.

A területen azonban a város nem emelhet épületeket s ha az igazgatóságnak szüksége van a területre, tartozik az 6 havi felmondás után az igazgatóság rendelkezésére visszabocsátani. A tulajdonjog elismerése fejében a város évenként 20 koronát fizessen az igazgatóságnak.

A jog- és pénzügyi bizottság a korlátozó határozat mellőzését javasolja s helyette elfogadásra ajánlja a m. á. v. igazgatóságának föltételeit azzal a változtatással, hogy a város a használatra visszabocsátott területet csupán gépgyári célokra engedje át és a felmondás a gazdasági év leteltével számíttassék; a 850 frt pedig a nagy kölcsönből fedeztessék.

A város tanácsa a szükséges területek átengedésének föltételeit következőkben javasolja megállapíttatni:

1. A múlt évi közgyűlés határozatában részletezett földek az államtulajdonába átbo-csátatnak és Debreczen város által saját költségén a helybeli törvényszék telekkönyvi osztályában mutatódjó új telekkönyvbe a m. á. v. tulajdonajánként egy év leforgása alatt természetesen átvezettetnek.

2. Ezen földekből mintegy 20 kat. hold az átadás után külön szerződés kötése mellett legkésőbb az építés befejezésével bizonytalan időre minden külön ellenérték nélkül díjtalanul a városnak használatra visszabocsátatik.

3. Jogositva lesz a város ezt a területet esetleg alhasznosításra adni;

4. De e területen építvények elő nem állíthatók.

5. Az időközben netalán szükségessé váló terület akár részben akár egészben előzetes hathavi felmondás után, mely azonban mindig csak a gazdasági év leteltére lesz számítható, visszabocsátandó lesz a m. á. v. részére, de mindig csak a műhely céljaira;

6. a m. á. v. tulajdonjogának elismerésül a használatba vett földterületen a város évenként 20 koronát fizet és a közterheket sajátjából viseli.

Végül az 850 frtot tevő átadási illeték is bélyegköltséget szintén a város viseli.

A közgyűlés egyhangulag a tanács javaslatát fogadta el.

* **Töltényraktár a Nagyerdőn.** A helyben állomásozó honvédsapatok részére szükséges töltények elhelyezésére a m. kir. honvédség a nagyerdei honvédségi céljából szomszédságában, ettől keletre, töltényraktár építését kérte a tanácsból. A honvédség a raktárért évi 315 frt bért ígért, míg az építés 5250 frtba kerül. A tanács, a jog- és pénzügyi bizottsággal egyetértőleg, azt a javaslatot terjesztette a ma tartott rendkívüli közgyűlés elé, hogy a honvédség kérelmét teljesítse. A közgyűlés minden vita nélkül hozzájárult a tanács javaslatához.

* **A vicinális vasutak.** Hevesmegye a vicinális-utak rendezése tárgyában a m. kir. kerekelemügyi miniszterhez fölterjesztést intézett, melyet pártolva végett Debreczen városának is megküldött. A város közgyűlése az átiratot egyszerűen tudomásul vette.

* **Hitelesítő közgyűlés** Gróf Degenfeld József főispán a mai rendkívüli közgyűlés hitelesítésére a holnapi nap délelőtt 10 óráját tűzte ki.

* **A városháza alattiboltok.** A város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése foglalkozott a városháza alatti boltok bérlőinek azon kérelmével, hogy bérlőik 1897. jul. 1-étől számított hat évre hosszabbításra meg a mostani bérösszeg mellett. A város tanácsa a

városháza felépítésétől számított két évre javasolja a meghosszabítást. A mai közgyűlésen Márk Endre és dr. Kola János ettől eltérőleg a bérlők kérelmét pártolta. Simonffy Imre a két sarokbolt bérlőinek 6—6 a többiek 3 évre proungálná a szerződést. Ábrahám L. t. főügyész 4—4 évre óhajtaná fölemelni a kedvezményt; dr. Király Ferenc pedig a jog- és pénzügyi bizottság véleményét pártolja, mely a kérelmet teljesíthetőnek véli. A közgyűlés a polgármester javaslatát fogadta el nagy többséggel.

Táviratok.

Biharmegye millenniumi festménye.

Nagyvárad, február 21. „(A Debreczeni Ellenőr“ saj. tud. Ér. d. u. 2 ó.) Biharmegye közgyűlése jóváhagyta Szunyogh Péter alispánnak eljárását a megye által festendő millenniumi kép ügyében. E szerint Biharmegye Feszty Árpáddal megfesteti 14.500 frtért azt a történelmi jelenetet, midőn Perényi váradi püspök a biharmegyei banderiumot a mohácsi csatába vezeti.

Lázongó esch diákok.

Budapest, február 21. (A Debr. Ell. ered. távirata. Ér. d. u. 3 ó. 15 p.-kor.) Prágában tegnap este zajos tüntetést rendeztek a diákok a nemzeti kaszinó ellen. Az utcától nehéz vastárgyakat, köveket dobáltak be a terembe, mialatt megsebesítették a jelenvolt helytartót és több főurat.

Európaiak — életveszélyben.

Budapest, február 21. (A Debr. Ell. ered. táv. Ér. d. u. 3 óra 15 perczkor.) Kairóból jelentik, hogy az Egyiptomban tartózkodó idegenek erőyes intézkedéseket sürgetnek a bennszüöttek ellen, kik azzal fenyegetőznek, hogy Alexandriában a közeledő Ramazan mohamedán ünnepet az európaiak lemészárlásával akarják megünnepelni. A mohamedánok magukatartása máris nagyon fenyegető.

Albrecht főherczeg ravatalon.

Budapest február 21. (A D. E. ered. táv. Ér. d. u. 3 ó. 15 p.) Albrecht főherczeg holttestét Arcóban ma helyezték ravatalra nagy pompával.

Papírok árhanatlása.

Budapest, február 21. (A D. E. saját tudósítójától. Ér. d. u. 3 ó. 15 p.) A budapesti tőzsdén nagy a riadalom az értékpapírok folytonos kra ch s z e r ü árhanatlása miatt, mely a nemzetközi papírokra is kiterjed. Különösen nagyon estek a villamos vasut részvényei.

Letartóztatott bankár.

Budapest, febr. 21. (A D. E. saját tudósít. Érkezett d. u. 3 ó. 15 p.-kor.) A budapesti rendőrség letartóztatta Ernyei A. bankárt, kinek a kerepesi uton van üzlete. Ernyei óriási sikkasztást követett el egyik ügyfele kárára. Mikor kitudódott, kétszer öngyilkosságot kísérelt meg, de abban felesége megakadályozta. Ernyei bukását a villamos vasut papírjainak hanyatlása okozta.

Albrecht főherceg — és Debreczen.

Albrecht főherceg még mint Magyarország kormányzója is igen keveset érintkezett Debreczennel, mely előtte bizony aligha volt kellemesen hangzó név. Egyszer az ötvenes évek elején körutjában meglátogatta városunkat, ahol hivatalos lelkesedéssel üdvözölték az ország katonai és polgári kormányzóját. Más alkalommal pedig az akkori községtanácsnak egy inkább ráparancsolt, mint önkéntes loyális cselekedet, meg az erre jött köszönő leirat hozta egymással összeköttetésbe a császári kormányzót és a rebellis Debrecz-ent.

Az uralkodó megüzente Viktor Emánuelnek a háborút. Kellott a katonának való ember. Kapós volt akkor a harcra termelt magyar. Albrecht főherceg még mielőtt leutazott volna Olaszországba, Budáról kiáltványt intézett a császár nevében Magyarország népehez, szabad syalog zászlóaljok és lovas századok alakítására híván fel őket, persze német nyelven.

„Ő Felsége — így hangzott egykoru magyar fordítás szerint a kiáltvány — a legmagasabb trón és birodalom megsértett jogai miatt lángra gyuladt küzdelemben számít Magyarországot vitéz népeire, kiknek harcias szelleme már oly sokszor tűndökölt legszebb fényben.

Azon reményben vagyok, hogy Magyarország a császári bizalom szavának örömet hódoland és rég ismert lovagias vitézségét most is igazolandja.

Midőn tehát a fölállítandó szabadszerepek iránti elveket közzé teszem, csak a császári szózat lélekemelő szavait ismételhetem: „Istenel a hazáért!” melyhez még azt tehetem: „és szeretett fejedelmünkért!”

Szóllóssy János polgármester hamarosan összehívta rendkívüli közgyűlésre a községtanácsot, mely előtt szépen kifejtette, hogy ez a szózat annak a bizalomnak tanúsága, melyre a magyar nemzet századok alatt hősi elszántságával és áldozatkészségével érdemesíté magát az uralkodóház előtt. Debreczen multjából idézett példákat. Csak e század elején is — mondá a derék polgármester — a debreczeniek mint vitéz insurgents és veltesek önként ajánlkozottak a fenyegetett trón védelmére. Hadi célokra pénzben és terményekben pedig töméntelen sokat áldoztak. Indítványozza tehát, hogy most is, mikor ismét háborúba szállott a császár hadserege, állitsou és szereltesen fel Debreczen város száz lovas önkéntest.

A községtanács nem akarván hátrább maradni a példánál említett ösöknél, — mint az akkori jegyzőkönyv írja — szavazattöbbséggel 25,00 új forintot szavazott meg 100 lovas önkéntes felszerelésére kimondván, hogy:

1. minden önkéntes a szokásos 15 pft foglalon felül másik 15 pft foglalt kap;

2. lovat, nyerget, teljes lószerszámot, szabályos egyenruhát a város ad; háboru után az egész felszerelés lóval együtt az önkéntes birtokában marad;

3. a ki a csatában elnyomódik, keresetképtelenné válik, életfogytiglan havi 4 frtot és naponta egy részlet kenyeret, a ki pedig szolgálatképes, a városnál alkalmazást kap.

A határozat végrehajtásával a polgármester és két tanácsos bizott meg. Együttal értesítették a loyálisnak ezen áldozatkész megnyilatkozásáról a főherceget, ki következő leiratban köszönte meg azt:

„Valódi örömmel értesültem afelől, hogy a községtanács a jelen háboru által felmerült rendkívüli kiadások fedezésére igen nevezetes összeget ajánlott. Ezen hazafiai adomány nevezetes eszköz lesz azon cél elérésében, hogy Ő Felségének legmagasabb trónja és jogai ellen történt támadások erélyesen visszautasíthatassanak. Ezen szent fe adat megoldásához a községtanács is hozzájárult, miért is köszönte köszönetemet fogadja.”

A debreczeni önkéntes lovasszázad azonban nem alakulhatott meg. Először is, mert keveseket csábított a dupla foglalt, ló és ritung meg a harci dicsőség; másodsor mert addig tartott a toborzás, hogy Villa-Francában kibékültek a hadakozó felek. Így aztán csak néhány lovas felszerelésének költsége terhelte meg a házipénztárt.

A magyar ipar.

VII.

Iparunk és az osztrák gyári ipar versenye.

A politikai házasság, melyben Magyarország Ausztriával századokon át él, bár el kell igen sok tekintetben ismernünk azt, hogy állami existenciánk érdekében üdvös, de hogy az anyagiak érdekében is üdvös volna, annak a mindennapi tapasztalat, mely a lehető legérzékenyebben ellene mond. De nem akarva iparunk érdekében a szó szoros értelmében ipari politikával foglalkozni, nem is nyitvánitjuk ez irányban nézetünket csakis arra azoritkozunk minden politikai nézetek nyilvánítása nélkül, hogy iparunk viszonylagos helyzetén javítandó, némi részben a gyakorlatban le ő rendszer ominozus voltát azok figyelmébe ajánljuk, kiknek szívén fekszik a magyar ipar fejlesztése és ezáltal iparosaink létérdekének biztosítása és ennek eredményeként iparosaink nagy kontingensének azon hely megadása, melyre mint magyar állampolgár már egyéni hivatásánál fogva is jogosítva van.

„Az osztrák gyári ipar versenye örök átka a magyar iparnak”, mondja egyik kitűnő iparosunk, mert a politikai viszonyok ama fejleménye, mely a két nemzetek egymás fölötti uralmát a kultura gazdasági fegyvereivel kell, hogy kivívja, teljesen kiszolgáltatta a magyar ipart Ausztriának.

Az egész ország ipari végelgyengülésének egyik legeminensebb okául a milliókkal rendelkező, a modern technika ipari vívmányaival bíró osztrák gyári ipart kell tekintetünk, mely a munka megosztás elvével fogva, a régóta törlesztett beruházásaival, raktáron álló tömördek készleteivel, tartalék nyers anyagának, melyet tőlünk szerzett potom áron be, felhasználott raktáraival meuten az árhülymzásoktól és évtizedeken át fejlesztett kitűnően organizált üzleti összeköttetéseiével megfojtotta és megfojtja ugy kis iparunkat, mint minden nagyobb iparvállalatainkat.

Megfojtotta és megfojtja különösen azon uttörő kisiparosok vállalatait, kik a helyi fogyasztásra vannak utalva, mert az ilyen helységekre zudítja az illető iparos szakmájába vágó árukat 50—60%-kal a rendes árnál olcsóbban, a mi által lehetetlenné teszi azok existenciáját. Az az osztrák iparosok iparpolitikájának tendenciája, hogy megfojtani minden magyar iparvállalatot, mely kizoritaná az osztrák ipart csak egy tenyérnyi helyről is. S ha ez nem megy onnan kívülről, betelepünek hozzánk és szon hangzatos czim alatt, hogy a magyar iparnak tesznek szolgálatot, épen az ellenkezőt cselekszik, azáltal, hogy itten készített gyártmányaik helyett az Ausztriában régen raktáron levő cikkek-kezt hozzák be s adják mint magyar gyártmányt a forgalomnak át.

S ezt teszik is, teszik pedig oly sportszerű kedvteléssel és velők született elegans arrazantívával, mint a minőre csak az osztrák képes a magyarral szemben.

És hogy ezáltal egy évszázadra szóló hadadást mily kevés rövid idő alatt tett meg az osztrák ipar, igazolják az ottani iparkamarák évi jelentései.

Például a troppai iparkamara jelentése szerint a kicsiny Sziléziában, mely alig nagyobb Hajduvármegye 1 tizedénél (5.147 □ kmtr.), 1870-től, a védvámok keletkezésétől kezdve 1885-ig 15 év alatt keletkezett 23 posztógyár, 12 lenczénagyár, 2 czerénagyár, 3 pamutárugyár, 2 kötészövőgyár, 3 hajlitott fabutorgyár, 6 gépgyár stb., összesen 115 gyár évi 96 millió termelési értékkel, mely érték csak 1880-tól 1885-ig, öt év alatt emelkedett 80-ról 96 millióra. Alsó-Ausztriában, mely alig teszi meg a Tiszántuli kerület egy 10-ed részét, 1880-tól 1885-ig 411 gyár keletkezett, melyek által termelt cikkek évi értéke 29%-al gyarapodott.

Az európai védvamos politika teljesen kiszolgáltatta Magyarország fogyasztását az osztrák gyári iparnak. Kiszolgáltatta pedig azért, hogy a mig magának olcsó áron monopolizálta Ausztria a Magyarországon termelt nyersanyagot, nem vihettvén a magas vámtételek miatt terményeit más országok piacára. E körülmény az osztrák gyári ipart oly kedvező helyzetbe

hozta, minővel az egész föld kerekiségéu más állam ipara nem rendelkezik. S hogy e kedvező helyzet a mi rovásunkra van, azt a minden mozgalom működésére nyilvánuló pangás bizonyítja.

Az osztrák iparnak e kolosszális fejlődése nem maradhatott a mi hazai iparunkra káros hatás nélkül, mely káros hatást következményében a védvamos politika fokozta. A védvamos politika súlyos következményeit egész hazán, s különösen pedig Erdély érezte nagyon a vámháboru alatt, melynek következtében a kisiparosok nagy tömege sodortatott a végpusztulás örvényébe és Erdély kisiparos osztályának csaknem fele vadorolt Romániába a mindennapi kenyeret megkeresni, s Magyarországon pedig napról-napra félelmesebb alakban lép fel a nyomor és ennek minden társadalmi rendet feloldó szörnyülete a szocializmus.

Képezi ugyan tanác kozás tárgyát, hogy miképpen lehetne a kisiparosok osztály érdekét megvédeni, a társadalom jótékonyági egyesületeket alkot a nyomor enyhítésére, hogy ne hagyja el a magyar szülőtte földjét, de azzal az áramlattal szembe, melyet a posta pénz- és áruforgalmi statisztikai adatok összeszámítása kimutat, hogy pusztán Debreczenből évente csaknem 2 és fél millió forinttal megy többi ki, mint a mennyi bejön, teljesen tehetet enek vagyunk.

Csoda-e, ha napról-napra koldusodunk, csoda-e, ha kisiparosaink többségének élete a százalmas tengődés képét nyújtja? Csoda-e, ha a merre tekintünk csaknem mindenütt gazdasági pusztulást látunk, melynek romjain az éhező szocializmus üti fel fenyegető táborát. Csoda-e ha az elű estől félt néposztály jobb része vándorbotot veszen kezébe és idegenbe megy hazátlanul? Tekintsünk szét magunk között, a kérdések mindenikére feleletet kapunk.

De orsz. érdek lévén nem csak a magyar ipar fejlesztése, versenyképessé tétele hanem a nép életkérdésének biztosítása is. Őa hibáján kívül jutott a kisiparosok nagy contingense ebbe a szomorú helyzetbe, melyből hisszük bölcs kormányunk rövid időn, ha nem is teljesen, de részben ki fogja emelni.

E szomorú helyzetben, hogy miképen és minő eszközökkel lehet és kell segíteni azt, részletesen a jövő cikkünkben fogjuk elmondani.

Vántsá György.

A világitási fogyasztási adó kibővítése.

I.

Irta: *Szterény Bertalan,*

kereskedelmi és iparkamarai fogalmazó.

Fo ytatas.

Avagy feltehető törvényhozásunkból, hogy a kőolaj fogyasztási adó célzatosan csupán csak a szegény és középvagyonos osztálynak, mely azt nagyobb részben fogyasztja, külön megterhelésére alkotta volna meg? Bár ennek az azon anomáliánál fogva melyre már rámutattam, az a színezete is van, azért ny célzatos törvényhozásunktól feltételezni sem nem lehet, sem nem szabad, hanem az ezen egyoldalú fogyasztási adó behozatala körüli ténykedését egyszerűen végzetes tévedésének rovására lehet felírni.

Nem vitatom e helyütt azon állításnak alaposágát vagy alaptalanságát, mert nem vagyok a világitási anyagok minőségének és használhatósági értékének meghatározásában szakértő, — hogy a kőolaj aránylag olcsóbb volna, mint a más és többi világitási anyagok. Azonban ha olcsóbb volna is, akkor sem lehet igazolt annak külön megadóztatása, mert ha az egyik fogyasztási cikknek a beszerzési ára az adó megállapításánál döntő körülményt képez, ugyan kérdem, mivel magyaránzó meg az, hogy magyarán mondva, a 12—15 forintos kocsis bornak fogyasztási adóját a törvényhozás ugyanannyira szabta meg, mint az 500—600 forintos tokajiét, vagy a közönséges olcsó törköly pálinkáét ugyanannyira, mint az aránytalanul sokkal drágább cognacét. Ha ezeknél

az adó meghatározása alkalmából nem tételt az érték és rá tekintetében különbözet, miért képezzen a petroleum kivételt?

Azt se kutatom, mert nem rendelkezem statisztikai adatok fölött, hogy kelendőbb-e a petroleum, mint a többi világítási anyagok, vagy sem, de annyit tudok, hogy minden világítási anyag kelendő, sőt azt is tudom, hogy mind megannyinak más más a fogyasztó közönsége; mert míg a petroleumot, — mint már említém — a kunyhóban lakó szegény és a középvagyonos osztály fogyasztja, addig a milly gyertya, légszesz és villam fényes világosságában a paloták ékes terméinek gazdag közönsége gyönyörködik. Tehát ha concedálom is, hogy a petroleumnak tényleg quantitative aránytalanul nagyobb is a kelendősége, mint a többi világítási anyagoké — és az meglehet, mert hisz a szegények száma is aránytalanul nagyobb, mint a gazdagoké, — ez a nagyobb kelendőség azért indok a kivételes megterhelésre nem lehet, mert — hogy itt is az életből merített példával éljek — akkor a szegény emberek egyik csomóját: a pótkávét is (surrogatum) nagyobb fogyasztási adóval kellene terhelni, mint a szemes kávéét, miután ez kelendőbb is és feltűnően olcsóbb is amannál: pedig sajtárságos módon ez a cikk olcsósága és kelendősége dacára — és ments isten nem mintha akarnám — fogyasztási adóval megterhelve nincs, míg a nagy kelendő-égű és állítólag aránylag olcsó petroleum igen.

Az pedig, hogy a kőolaj könnyen megszereshető és így adóztatása már ez okból is indokolt, ezt sem tartom argumentumnak, legalább nem komolynak, mert a többi világítási anyagok is épp oly könnyen szereshetők meg, mint amaz, sőt szerintem, ha a dolgot tágabb értelemben vesszük, még könnyebben, miután míg a petroleum csak a távol külföldről, Amerikából, Kaukázusból és Romániából importálható, addig a többi világítási anyagok belföldi és helyi produktumok, tehát könnyebben hozzáférhetők, mint a kőolaj.

Mint hogy ezzel a reprodukált törvény indoklásából kimutatni megkísér ettem azon bokros tévedést, melyet a törvényhozás elkövetett, a midőn pusztán a kőolajat és ezzel az azt fogyasztó közönséget terhelte meg, azonban a más és egyéb világításra szolgáló anyagot, mint a különféle gyertyanemeket, légszeszt és villamot használó közönséget pedig ugyanezen világítási fogyasztási adó alól felmentette, azt hiszem, nemcsak az igazságnak, de a közóhajnak is tolmácsa vagyok, midőn Hoitsy Pál képviselő urnak felszóalását támogatva, ennek a tévedésnek kikorrigálására a kormány figyelmét újból és ismételtelen felbívom.

Tehát ha igazságosak és méltányosak akarunk lenni, és első sorban mindenek felett az államnak kell annak lennie — e tévedést kikorrigálni kell, és ez annál inkább szükséges, mert mint a következő cikkekben kifejteti fogom, ezt nemcsak az igazság és paritás elve, hanem közgazdasági, sőt állam pénzügyi érdekeink is a legsürgősebben megkövetelik. Kikorrigálni kell e tévedést azzal, hogy a világítási célra szolgáló anyagoknak fogyasztási adóját kibővítsük, kiterjesztve azt a petroleumon kívül a kegyeltes célokat szolgáló olajméc és viaszgyertya, nemkülönben a tűzbiztonság szempontjából a hajókon és bányákban égetendő olaj kivételével, a különféle gyertyákra, valamint a légszesz- és villamfogyasztásra, persze itt is az utóbbi kettőnél annak kivételével, a mi azokból technikai célokra fogyasztatik el.

Kossuth szobra.

A Kossuth-szobor bizottsághoz újabb a következő adakozások folytak be.

Dávid Sándor tanító 318 sz. gy. ivén; Gurdí A. 10 kr., Tóna K. 2 kr., Tóth S. 10—10 kr., Molnár E. 5 kr., Tóth M. 10. K. Tóth J. 50 kr., Bálhory J. 10 kr., Bujdosó J. 4 kr., Kaszás E. 2 kr., Kaszás M. 2 kr., Erdey E. 5 kr., Moritz M. 50 kr., Arany Z. 5 kr., Nagy F. E. 20 kr., Erdey B. 10 kr., Kis E. 1 kr., Lokodi A. 20 kr., Szombathy M. 10 kr., Juhász E. 10 kr., Ferdit J. 2 kr., Kaszás E. 1 kr.

Csoka Zs. 1 kr., Oláh J. 2 kr., Ormós R. 5 kr., Rácz M. 4 kr., Józsa E. 3 kr., Lajos M. 14 kr., Brancsi Zs. 1 kr., Kovács R. 4 kr., Összesen f. 270.

Közgazdaság.

* A László malom ügye. A nagyváradi László henger-gőzmalom részvénytársaság tegnap közgyűlést tartott, a mely fölhatalmasta a főltszámoló bizottságot, hogy árverés mellőzésevel a társaság összes ingatlanait eladhatja. A malom vételére már jelentkeztek egyesek és pénzintézetek. Az fizem nemsokára megindul.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1895. február 21-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% — — —	124.25	124.75
" vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	127.75	128.75
" koronajárdék 4% — — —	99.30	99.80
" regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	101.25	102.25
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	125.25	125.75
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4 1/2%-os nyeresemény-sorsjegy	133.25	134.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	499.25	499.75
Osztrák hitelbank részvény — — —	413.—	413.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	132.50	133.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzélbank 4 1/2%-os sorsjegy	134.—	135.—
" 3%-os — — —	109.75	110.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os — — —	119.—	120.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.—	12.50
Osztrák " " " — — —	18.—	18.50
Olasz " " " — — —	12.75	13.25
Bazilika sorsjegy — — —	8.75	9.25
Jó-sziv " " " — — —	3.15	3.35

Pénzmekek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.78	5.89
20 márkás arany — — — — —	12.12	12.16
20 frankos arany — — — — —	9.84	9.88
1 Sovereign — — — — —	12.39	12.44

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceeni Ellenőr“ részére.

Budapest, február 20.

N a p i j e l e n t é s.

Gabona-üzlet. Buzát ma sürgősen kínáltak a vételkedv gyenge volt, az irányzat ellanyhult Elkelt 14.000 mm. gyengén tartott napi áron

E l a d á s o k:

Tiszavidéki 200—82 mm. 6.85 frt. 200—81 6.85 frt. 100—81 mm. 6.87 frt. 100—80 mm. 6.85 frt. 100—80 mm. 6.67 frt. 300—81 mm. 6.75 frt. 300—81 mm. 6.85 frt.

3 havi időre készpénzfizetés mellett.

Zab 6—6.16 frt.

Határidő-üzlet. Amerikából jelzet lanyhább árfolyamokra nálunk is lanyhában indult 1—2 krral az üzlet buzában, s tekintettel a gyenge üzletmenetre úgy zárult is. Tengeri is lanyhában indult, s csekély ávásárlási kedv mellett zárlatig lanyha is maradt. Zab és rozs csekély üzlet mellett valamivel lanyhábbak.

Zárlat 1 óra:

B u z a márcz. ápr. ra 1895	6.52—6.53
" szept.-okt. 1895	6.93—6.94
R o z s márcz.-ápr. ra 1895	5.44—5.45
Tengeri máj.-junra 1895	6.21—6.23
Z a b márcz.-ápr. ra 1895	6.04—6.05
Repezo aug.-szept. 1895	10.50—10.55

Zárlat 4 óra:

B u z a szept.-okt 1895	6.50—6.51
" szept.-okt. 1895	6.91—6.92
R o z s márcz.-ápr. ra 1895	5.43—5.45
Tengeri máj.-junra 1895	6.21—6.23
Z a b márcz.-ápr. ra 1895	6.04—6.05
Repezo aug.-szeptre 1895	10.50—10.55

Időjárás: igen hideg.

Kőbányai sertés vásár.

Február hó 20. Hízott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkin. 400 klgramm felüli súlyban) 47—48 krig Öreg közép (páronkin) 300—400 kilogramm súlyban 47—48 krig. — Fialat nehéz (páronkin) 390 kilogramm felüli súlyban) 49—50 krig. Fialat közép (páronkin) 251—320 kilogramm súlyban 47—48 krig. — Fialat könnyű (páronkin) 250 krig. terjedő súlyban 47 krtól

48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkin 280 klg. felüli súlyban) 46—47. krig. Kőse (páronkin) 220—280 klgrig terj. súlyban) 46—47 krig. Könnyű (páronkin) 220 klg. terjedő súlyban) 46 krtól 47 1/2 krig

A kis lutri huzásai.

— Február 20 —

Prága	71	2	8	54	3
Lemberg	77	61	89	33	24

Debreceeni városi színház.

Idénybérlet 31. szám. Páratlan bérletstűzlet. Ma osztoztótkön, febr. 21-én.

Csárli nénye.

Bohózat 3 felvonásban, írta: Brandon.

Holnap Pénteken, 1895. február hó 22-én Páros bérletben.

A két árva.

H E T I M Ū S O R:

Szombaton, február 23-án XI. Lajos, szomorujáték 5 felvonásban, írta Delavigne Kázmér, fordította Katona Imre. (Páros bérlet). Rend. P é c h y.

Vasárnap, február 24-én Faust, nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét írta: Gounod. (Páratlan bérlet.) Rend. T i s z a i.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: E ö t v ö s K. Lajos.

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki fűszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztókat, miszerint a nagyváradi Berger Dániel több világkiállításon kitüntetett **élesztő gyártmányából, egyedüli és állandó raktárt bírok és t. vevőimnek — mindennap friss élesztővel —** szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesítem.

Kérem szives megrendelésüket

KOHN LAJOS,

Nagy-Hatvan-utca 1099. szám Mayer Ferenczféle ház.

OCSKA ANYAGOK ELADÁSA.

A ref. egyház tulajdonát képező péterfia-utca 347/48 számú épületek lebontása folyamatban lévén, az épületekből kikerülő

ócska téglák, ajtók, ablakok

stb. anyagok — melyek minőségüknél fogva ujjakkal vetekszenek — **kéz alatt olcsón eladók.**

Az árak iránt tudakozódhatni Berger Jenő építési irodájában Széchenyi-utca 1766 sz.

35
1895

Árverési hirdetmény.

A debreczeni izr. hitközség előjárósága részéről közhirre tétetik, miszerint a Pásti közön ujonnan épített és a hitközség tulajdonát képező **husmérő csarnokban** levő 1—6 sz. mészárszékek, esetleg más bolti czélokra is használható helyiségek 1895. évi május 1-től, esetleg július 1-től 1897. évi május 1-ig, illetve július 1-ig terjedő 2 évre; a hitközség Szt.-Anna-utcai tanácstermében fojyó 1895 évi február hó 27-én d. u. 3 órakor a jegyzői hivatalban megtekinthető feltételek mellett tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a feltételekben megállapított 100 frt kikialtási árnak 10%-kát bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1895. február hó 20.

Az előjáróság.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegék részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyákosodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti mellthea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitünő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszer-tárában.

(Telefon hálózat 5-ik szám.)

A nagymosás napja

nem rémes nap többé!

A szab.

Szerecsen-szappan

használatával 100 drb fehéremű moshatunk fel nap alatt teljesen tisztára és szépre. **A fehéremű még egyszer annyi ideig eltart, mint más szappan használatánál.**

A szab.

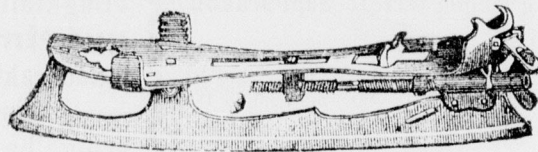
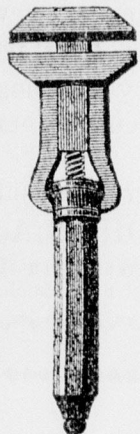
Szerecsen-szappan

használatánál a fehéremű csak egyszer mosva az eddigi háromszori helyett. **Nem szükséges kéfével mosni vagy az értalmas fehéritő-port használni.** **Megtakarítás idő,**

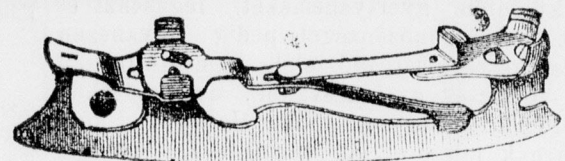
tüzet és munka-erőben. — Tökéletes ártalmatlanságáról bizonyítványt adott dr. Jolles Adolf cs. kir. törvényszéki szakértő.

Kapható minden nagyobb fűszer- és vegyeskereskedésben, valamint az I. bécsi háziasszonyok egyesületénél.

Főraktár: Wien I., Renngasse 6.

Merkur

Halifax.

Czélszerű és alkalmi ajándékok.

Ajánlom czélszerűségi és hasznossági szempontból következő idény cikkeket:

Szén és fakosarakat, kályha előket,

MELEGVÉDŐ ERNYŐKET és TÜZSZEREKET.

Meidlingi és fafűtésű vaskályhák.

Eredeti Budweiszi porcellán kályhák.

Fényezett, zománcozott és **tömör** borítású

konyha felszerelési cikkek

legdusabb raktár

és legjutányosabb áruk.

Árlap circa 1000 képpel ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

vaskereskedő, Debreczen, városházában.

